

27
ROČNÍK 13

14. května 2004

V ČÍSLE:

PřF UP láká budoucí studenty na mimořádná stipendia • Mnoho povyku pro e-learning? • Slovo má: prof. Z. Kolář • Usnesení Vědecké rady FF UP ve věci habilitační práce doc. L. Pavry

V prostorách UC UP se 10. 5. 2004 uskutečnila beseda o připravované Reformě financování ubytování. Svá stanoviska k navrhované změně vyjádřili (zprava) zástupci Kolejní rady UP A. Dolák a M. Hodulík, ředitelka SKM UP Ing. B. Pirklová, prorektorka pro záležitosti studentů UP prof. L. Ludíková, kvestor UP Ing. J. Jirka a místopředseda SK RVŠ M. Kohajda. Besedu moderoval student UP F. Zouhar (zcela vlevo).

(Další informace viz níže a str. 4.)

-map-, foto -tj- ▶

Reforma ubytování bude mít zásadní dopad na finanční situaci studentů – již koluje petice

■ Připravovaná změna podpory financování ubytování vysokoškolských studentů není dostatečně připravena. V průběhu besedy, kterou zorganizovala 10. 5. 2004 Studentská iniciativa – Studna se na tom shodli kvestor UP Ing. J. Jirka i prorektorka pro záležitosti studentů UP a delegátka UP v Radě vysokých škol prof. L. Ludíková. S chystanou změnou vyjádřila při této příležitosti ostrý nesouhlas také Kojení rada UP, jejíž zástupci M. Hodulík a A. Dolák vyzvali odpovědné pracovníky k zachování stávajícího systému financování. Se spuštěním reformy a v jejím důsledku s celkovým zdražením nesouhlasí rovněž Ing. B. Pirklová, ředitelka SKM UP.

Předkladatelem zásadní změny financování ubytování vysokoškolských studentů je Studentská komora Rady vysokých škol, která nastartování stávající podoby reformy podporuje. M. Kohajda, jenž v SK RVŠ zastupuje posluchače UP se v průběhu téměř tříhodinové besedy pokusil přesvědčit přítomné o pozitivě připravované změny, a to především v tom směru, že budoucí systém zahrne větší počet studentů. Navíc, do současného systému stát nechce více investovat. Na Univerzitě Palackého se ubytování na kolejích dostane jen 33 % zájemců. Na ostatní není brán zřetel, nikdo se o ně nezajímá. Podobně je tomu na všech veřejných vysokých školách, uvedl ke stavu současného systému. Zároveň přislíbil, že udělá maximum, aby se finanční podmínky reformy ještě zlepšily.

Většina z přítomných zhruba pětaticet studentů se však k připravovaným změnám vyjádřila vesměs kriticky. Studenti začínají vyvíjet tlak, jenž by měl směřovat k odmítnutí připravované změny, Univerzitou Palackého již začala kolovat petiční listina (*Stop zdražování kolejí a menz* – viz str. 4); jak v průběhu besedy poznamenal místopředseda Kojení rady M. Hodulík, znatelnější by měl být i tlak směrem k představitelům univerzity, od nichž bude požadováno jednoznačné stanovisko.

Rektoři a rektorky všech veřejných vysokých škol obdrželi nedávno dotazník, který obsahoval zhruba jedenáct otázek, jež se týkaly připravované reformy financování podpory v ubytování (viz Zepřít jsme se za

vás...). Jak poznamenal i kvestor UP, zmíněný dotazník však nepřipouštěl možnost, že by se rektoři a rektorky postavili k reformě zamítavě. Před konečným rozhodnutím ministryně školství, mládeže a tělovýchovy JUDr. P. Buzkové budou o budoucnosti navrhované změny však spolurozhodovat Česká konference rektorů i Rada vysokých škol – proto chtějí studenti znát jasně stanovisko představitelů své univerzity. Rozhodnutí by mělo padnout ještě před prázdninami.

Poslední údaje o počtu studentů veřejných vysokých škol hovoří následovně: v ČR je těchto studentů celkem 244 945, ubytování na vysokoškolských kolejích však díky kapacitě a současnému systému nachází pouze 71 360 studentů, 173 585 studentů tedy otázku bydlení musí řešit samo, bez dotace. V tomto smyslu je systém považován za diskriminační, upřednostňuje jen některé. V současné době je na kolejích UP ubytováno asi pět tisíc studentů, po reformě obdrží příspěvek zhruba 6 502 studentů – za současné finanční dotace obdrží každý student, jenž vyhoví daným kritériím, příspěvek v maximální hodnotě 670 Kč. S těmito holými fakty M. Kohajdy polemizoval M. Hodulík a připomněl jiná fakta: do konce dubna 2004 zaplatila většina studentů ubytovaných na kolejích a stravujících se v menze měsíčně 2 010 Kč; od 1. 5. 2005 již platí (včetně DHP) 2 415 Kč, se spuštěním reformy od 1. 1. 2005 uhradí studenti za tytéž služby již 4 365 Kč;

Dokončení na str. 4

Akademický senát LF UP zvolil nového děkana

■ Lékařskou fakultu UP povede v příštích třech letech dosavadní přednost Ustavu patologie LF UP prof. Z. Kolář, CSc. Rozhodli o tom senátoři Lékařské fakulty UP 11. 5. v prvním kole voleb, v němž vítězný kandidát získal potřebnou většinu 19 hlasů. Doc. M. Heřman, Ph.D., který se rovněž ucházel o nejvyšší akademickou funkci fakulty, obdržel 12 hlasů.

Nový děkan LF UP se ujme funkce poté, kdy jej do vedení LF UP jmenuje rektorka UP. V čele fakulty nahradí doc. Č. Čihalíka, CSc., který rezignoval na funkci děkana v na počátku březnu t. r.

(Programové prohlášení prof. Z. Koláře, CSc., viz str. 5.)

Text a foto

-mav-

Rektorka UP si vás dovoluje pozvat na
**slavnostní akty
promoce**

absolventů doktorského studijního programu Cyrilometodějské teologické fakulty, Lékařské fakulty, Filozofické fakulty, Přírodovědecké fakulty, Pedagogické fakulty, Fakulty tělesné kultury;

předání jmenovacích dekretů docentům,

kteří se habilitovali na Lékařské fakultě, Filozofické fakultě, Přírodovědecké fakultě, Fakultě tělesné kultury;
přiznání práv emeritním profesorům Pedagogické fakulty,

kteřé převezmou

prof. PhDr. Ladislav Daniel, CSc., a prof. RNDr. Bronislav Hlůza, CSc.

Zasedání se uskuteční v aule Filozofické fakulty UP

dne 21. května 2004 ve 13 hod.

Přírodovědecká fakulta láká budoucí studenty na mimořádná stipendia

■ Přírodovědecká fakulta UP se rozhodla vypsat mimořádná stipendia pro studenty, kteří se zapíší na fyziku. Podmínkou je, že zvládnou první ročník a zapíší se do druhého. V českém vysokém školství, které naopak volá po dalších penězích od státu či zavedení školného, je to ojedinělý krok.

Pro nás nejsou problémem peníze, pracujeme na řadě grantů a projektů, máme dobré vybavení i kvalitní pedagogy. Nabízíme i možnost zahraničních stáží a plynulý přechod ze studia do praxe. Co nás ale trápí, je nezájem studentů o obory spjaté s fyzikou, vysvětlil vedoucí Katedry experimentální fyziky doc. R. Kubínek, CSc. Podle něj jsou důvodem nezájmu špatně koncipované osnovy předmětu na základních školách i přístup některých kantorů, kteří často nedokážou přednášet fyziku poutavou formou.

Představí se kandidáti na děkana Právnické fakulty UP

■ Ve čtvrtek 20. 5. (14 hod.) se v aule PF UP uskuteční setkání s kandidáty na funkci děkana Právnické fakulty UP. Se svými programy pro další funkční období se představí doc. N. Sišková, Ph.D., vedoucí Katedry mezinárodního a evropského práva PF, a dosavadní děkan PF UP JUDr. Mag. iur. M. Malacka, Ph.D.

Akademický senát PF UP bude nového děkana volit 31. 5. 2004.

Funkční období současného děkana PF UP dr. M. Malacky, Ph.D., končí datem 31. 10. 2004.

-red-

Stručně

V rámci letošní Divadelní Flory Olomouc uvedl 4. 5. Divadelní spolek Kašpar (Praha) na nádvoří Tereziánské zbrojnice představení *Májový Shakespeare Open Air*.

Katedra bohemistiky FF UP a Výstaviště Flora zvaly na 1. literární večer z cyklu *Ad Libri*, na kterém 6. 5. vídeňská bohemistka Ch. Rothmeierová za přítomnosti spisovatelů A. Bajaji a R. Malého představila v multimediální učebně FF UP číslo rakouského časopisu „Podium“ věnované české literatuře.

V Knihkupectví Rygelovi v Olomouci se 6. 5. uskutečnila autogramiáda knihy J. Hybáškové: *Čekání na válku*. Křtu publikace bývalé české velvyslankyně v Kuvajtu se ujal rektorka UP prof. J. Mačáková, CSc.

-red-, foto -tj-

Protože zájemců o studium fyziky je velmi málo a vysokých škol nabízejících obory s tímto předmětem hodně, rozhodli se olomoučtí přírodovědci bojovat o studenty i vypsáním stipendia. Všem středoškolákům, kteří si podali přihlášku na jeden z deseti oborů, kde se na olomoucké přírodovědě fyzika vyučuje jako jeden z hlavních předmětů, poslal děkan dopis. V něm jim mimo jiné sděluje, že škola vypisuje mimořádné stipendium 5 000 korun pro studenty prvního ročníku. *Víme, že uchazeči o studium si pošlou přihlášku na několik škol, mimořádné stipendium může v konečné fázi jejich rozhodování ovlivnit, míní doc. Kubínek.*

Fakultu k tomuto kroku nevedl jen fakt, že nemůže využít kapacity, které má k dispozici, ale také zájem regionálních firem. V Olomouckém kraji a okolí je řada podniků, které potřebují vzdělané odborníky (Siemens, Hella, Autopal, Meopta, LG Displays). Právě z jejich peněz budou studenti mimořádné stipendium dostávat.

Obory a studijní kombinace, pro které je stipendium vypsáno: Obecná fyzika a matematická fyzika, Optika a optoelektronika, Optometrie, Biofyzika, Aplikovaná fyzika, Přístrojová fyzika, Přístrojová optika, Matematika – Fyzika, Fyzika – Vypočetní technika, Chemie – Fyzika.

S ohledem na omezené finanční možnosti platí tato nabídka mimořádného stipendia zatím pro absolventy 1. ročníku studia, kteří nastoupí ve školním roce 2004/2005. V případě zlepšení finanční situace bude fakulta v případě preferovaného studia fyziky zvažovat udělení stipendia i ve vyšších ročnících, stojí v dopise děkana zájemcům o studium.

-jš-

Moravská filharmonie Olomouc a Univerzita Palackého připravují cyklus orchestrálních koncertů

■ Katedra hudební výchovy PdF UP připravuje ve spolupráci s Hudební fakultou Janáčkovy akademie múzických umění v Brně a Moravskou filharmonií Olomouc cyklus orchestrálních koncertů, v němž se představí studenti obou vysokých škol. Záštitu nad projektem převzala rektorka UP prof. J. Mačáková, CSc., a finančně jej podpořil Fond rozvoje vysokých škol.

Koncerty nabídnou řadu atraktivních skladeb autorů 19. a 20. z nichž mnohé zazní v Olomouci poprvé. Interpretálně a dirigentsky se na koncertech budou podílet nejlepší studenti doktorských i magisterských studijních programů obou vysokých škol stejnou měrou, přičemž studenti UP si práci s velkým orchestrálním tělesem vyzkouší vůbec poprvé.

Koncerty jsou určeny pro širokou posluchačskou obec. Pro studenty bude navíc připraven bonus

v podobě volné vstupenky na všechny koncerty po předložení karty ISIC. Koncerty jsou plánovány na 20. a 21. 10. a 13. a 14. 12. tohoto roku, přičemž vždy zazní bezprostředně po sobě v brněnském Besedním domě a olomoucké Redutě. Součástí projektu bude také hudebně kritický a publicistický seminář.

Věříme, že plánované koncerty přinesou množství strhujících zážitků a skvělé výkony mladých interpretů zaujmou posluchače natolik, že letošní projekt bude jen malou předehrou pro nový *Akademický cyklus Moravské filharmonie a UP*.

Za řešitelský tým

M. Jindrová

Nový vědecký časopis s příspěvkem prof. Andrese

■ Ve vydavatelství Hindawi Publishing Corporation, které patří k pěti největším americkým vydavatelstvím odborné literatury, začal na jaře vycházet nový vědecký (matematický) časopis s názvem *Fixed Point Theory and Applications* se zaměřením na tzv. teorii pevného bodu. Tomuto tématu se ve své vědecké práci věnuje i prof. J. Andres, CSc., vedoucí Katedry matematické analýzy a aplikací matematiky PdF UP, jenž byl požádán redakcí tohoto časopisu o příspěvek do prvního čísla. Tento příspěvek již vyšel pod názvem *Two Topological Definitions of a Nielsen Number for Coincidences of Non compact maps* (spoluautor M. Váth).

O zaměření vědecké činnosti prof. J. Andrese v oblasti diferenciálních rovnic a nelineární analýzy přinesl obsáhlé informace mj. rozhovor *Žurnálu UP* v závěru loňského roku (č. 11 a 12).

-red-

Lingvisté v rozpuku

■ Takto by bylo možno souborně pojmenovat dvanáct studentů FF UP, kteří ve středu 28. 4. prezentovali plody svého zájmu o jazyk v lingvistické sekci soutěže *Student a věda*. Příspěvky, jichž bylo ve srovnání s minulým ročníkem souteže téměř dvakrát více (letošních dvanáct proti loňským sedmi), tematicky pokrývaly širokou oblast jak ve smyslu materiálovém (od hebrejštiny přes staroslověnštinu k češtině, ruštině, angličtině a němčině), tak v perspektivě časové (od dob starozákonních až po žhavou současnost). Tematická pestrost spolu s faktem, že kvalita většiny soutěžních prací byla vysoká, způsobily osmičlenné porotě perné chvíle – po šestihodinovém maratónu autoreferátů a diskusí k pracím trvalo téměř půl hodiny, než se porota, již předsedala prof. J. Tárnyšková, CSc., z Katedry anglistiky a amerikanistiky FF UP, za zavřenými dveřmi dohodla na konečném pořadí oceněných.

První místo získal **R. Dittmann** (5. ročník České a anglické filologie) za mimořádně erudovanou práci nazvanou *Pokus o lingvistickou klasifikaci specifík starozákonní toponymie a kritiku českého překladu některých z nich*. Jde o translatickou studii, která se zabývá možnostmi překladu hebrejských místních jmen se symbolickou platností – např. jméno země Nód, do níž byl Kain Bohem zapuzen poté, co zabil svého bratra Ábela, lze přeložit jako „bezdomoví“,

Návštěva Ch. Merrilla na UP

▲ *Další ze svých pravidelných návštěv UP uskutečnil ve dnech 10.–13. 5. 2004 historik, pedagog, spisovatel a významný filantrop Ch. Merrill. Setkal se zde s účastníky tzv. Merrillova programu, jenž studentům UP každoročně umožňuje realizovat studijní pobyty na vybraných amerických vysokých školách.*
-red-, foto -tj-

O čem jednal Akademický senát UP

■ Na svém zasedání 28. 4. 2004 se AS UP zabýval mj. **Výroční zprávou o činnosti UP za rok 2003**. Příslušný materiál, k němuž se vyjadřovala i Správní rada UP, po krátké diskusi **AS UP schválil**, stejně jako **Aktualizaci Dlouhodobého záměru UP na rok 2005**.

V průběhu ekonomické části jednání se AS UP zabýval Výroční zprávou o hospodaření UP za rok 2003. Kvestor UP Ing. J. Jirka v komentáři zmínil, že zmiňovaná zpráva byla zpracována podle dané osnovy z MŠMT ČR. Po kladném stanovisku EK AS UP, které prezentoval její předseda doc. J. Stefanides, **Akademický senát UP Výroční zprávu o hospodaření UP za rok 2003 (včetně Přehledu výsledku hospodaření UP v roce 2003) schválil**.

V řadě schvalovacích procedur se AS UP dále zabýval Návrhem souhrnného rozpočtu UP na rok 2004, který Akademickému senátu předložila rektorka UP prof. J. Mačáková, CSc. Rektorka UP v této souvislosti zmínila, že podkladem k sestavení rozpočtu bylo senátem schválené rozdělení neúčelových neinvestičních dotací pro letošní rok a předpoklad výnosů a nákladů na fakultách a ostatních součástech UP. Kvestor UP Ing. J. Jirka komentoval mj. i navýšení základní dotace, které však v konečném výsledku UP neumožňuje větší finanční rozmach (všechny finanční prostředky byly umorěny navýšením mzdových tarifů a příslušnými odpisy, v této návaznosti byla zmíněna i problematika měnících se daní). Před schvalovací procedurou se k předloženému návrhu zamítavě vyjádřila ekonomická komise AS UP, která doporučila doložit k celkovému přehledu nákladů a výnosů za UP také plánované rozpočty součástí UP jako v loňském roce, v rekapitulaci pak rozdělit částku centrálních prostředků a centrálních jednotek tak, jak bylo uvedeno v původní rekapitulaci, jež byla předložena 22. 3. 2004. Za důležité považuje EK AS UP doplnit také plán nákladů a výnosů komentářem k některým položkám a v neposlední řadě pak doplnit předložené materiály k návrhu rozpočtu o plánované investiční prostředky UP. Podle EK AS UP je současný rozpočet předložený Návrh souhrnného rozpočtu UP na rok 2004 nejasný, nekontrolovatelný, nekompletní, a to mj. i ve smyslu přijatých úsporných opatření, která by se měla dotknout centrálních jednotek. Zamítavé stanovisko k navrženému návrhu podala EK AS UP ve složení pěti ze sedmi zástupců. Tři zástupci se při hlasování vyjádřili proti, dva se zdrželi hlasování. Naopak žádné výhrady ke zmíněnému materiálu při svém projednávání neměla Správní rada UP. Bez pozměňovacích návrhů, doprovodných usnesení pak **Akademický senát UP (v druhém čtení) Návrh souhrnného rozpočtu UP na rok 2004 neschválil**.

V další části jednání **schválil Akademický senát UP návrh změny Statutu UP, a to v příloze č. 2 Seznam akreditovaných studijních programů na UP, schválil také Řád rigorózního řízení UP**.

Příští zasedání AS UP se uskuteční 9. 6. 2004.

keré je „všude tam, kam člověk utíká před Bohem.“ Fungování takových „mluvících jmen“ umožnil hebrejský pravopis, který graficky zachycoval pouze souhlásky, a také samotný typologický charakter hebrejštiny. Doplněním samohlásek v různých kombinacích byly pak navazovány rozmanité významové spoje, které jazyk strukturálně odlišný, jakým je čeština, může odrazit pouze velmi obtížně.

Druhým místem byla oceněna práce **E. Krejčové** (5. ročník České a anglické filologie) *Zápor v afroamerické angličtině*. Autorka svůj výzkum založila na detailní analýze mnoha hodin nahrávek, zachycujících výkony černošských kazatelů na jedné straně a hip-hopových zpěváků na straně druhé (jak se ukázalo z praktických ukázek, rozdíl v projevu černošských kazatelů a zpěváků není tak velký, jak by se nezasvěcenému Evropanu mohlo zdát). V centru pozornosti bylo nespisovné záporné sloveso *ain't* a jeho funkce v porovnání s jinými prostředky vyjadřování záporu.

Třetí místo uděleno nebylo – sláva a hmotné požitky, které by z něj mohly plynout, však porota rovným dílem vložila do tří českých uznání. První získal **J. Gregor** (5. ročník Ruské filologie) za studii *Fenomén verbonominálního vyjadřování v ruštině ve srovnání s češtinou*, jež se zabývá vztahem mezi spojenými typy *mit vliv* a čistě slovesnými ztvárněními téhož významu (typ *ovlivňovat*) v obou výše uvedených jazycích. Druhé čestné uznání bylo uděleno **L. Záborskému** (5. ročník České filologie) za práci *Kompozita ve staroslověnštině – slovo tvorba a vliv řečtiny*, přinášející výsledky analýzy sedmi set staroslověnských kompozit. Do třetice obdržela čestné uznání **L. Barbapostolová** (4. ročník České filologie) za práci *Teenageři a neologismy* – ta obsahuje bohatý soubor nových nebo novým významem obdařených slov, které užívá dnešní mládež (např. *brutální* „skvělý/otřesný“, *huban* „polibek“ nebo *smážka* „osoba závislá na drogách“). Tento materiál byl získán mj. dotazníky, rozdanými studentům obchodní akademie – zdaleka ne všichni respondenti však disponovali úplnou znalostí běžných neologismů, jak svědčí příznačná odpověď na výzvu k definici jistého slova v jednom z dotazníků: „Nerouzím řeči tvého kmene.“

Všem oceněným byla kromě peněžní odměny nabídnuta možnost vystoupit na letošním 5. mezinárodním setkání mladých lingvistů, které se uskuteční ve dnech 17. až 19. 5. na půdě FF UP – to je, vzhledem k rostoucímu významu tohoto sympozia, prémie nanejvýš adekvátní.

PhDr. O. Bláha, Katedra bohemistiky FF UP

V. mezinárodní setkání mladých lingvistů

Ve dnech 17.–19. 5. 2004 pořádají Katedra bohemistiky FF UP a olomoucká pobočka Jazykovědného sdružení ČR tradiční setkání mladých lingvistů, jež hodlá rozvíjet tradici slibně započatou v roce 2000 v Praze a pokračující v letech 2001–2003 v Olomouci.

Vedle ústředního tématu – *Tzv. základní výzkum v lingvistice – desideratum, nebo realis?* – budou v rámci setkání otevřeny dva workshopy: a) Interlinguální a interkulturní kontakty a konflikty; b) Syntaktický minimalismus. Vítány jsou i příspěvky na téma „Školská komunikace“.

Další informace viz <http://www.upol.cz/UP/Online-zurnal/index.php?idx=1>.

Jarmark chemie, fyziky a matematiky znovu na Výstavišti Flora Olomouc

Již počtvrté nabídnou přírodovědci z UP možnost neobvyklého „vědeckého“ bádání a zábavných pokusů dětem, které navštíví ve dnech 21.–23. 5. *Dětský ráj* na Výstavišti Flora Olomouc. Součástí veletrhu hraček a programů pro volný čas dětí a mládeže bude totiž i další ročník veselého *Jarmarku chemie, fyziky a matematiky*, jenž se v předchozích letech těšil velkému zájmu dětských i dospělých návštěvníků.

-red-

Výstava fotografií
Lotyšsko – krásná země
Umělecké centrum UP
Univerzitní 3, 1. poschodí.
Vernisáž se koná v **úterý 18. 5. v 16 hod.**
Výstava potrvá do 30. 6. 2004.

Cena Josefa Vavrouška: Lidské hodnoty a problémy rozvoje civilizace

Vědecká rada Fakulty sociálních věd UK v Praze vyhláší veřejnou soutěž na získání Ceny Josefa Vavrouška. Základní tematické zaměření předkládaných prací se má týkat vztahů přírody, společnosti a kultury (teoretické, teoreticko-empirické nebo empirické studie s případným vyústěním do praktických aplikací). Do soutěže budou zařazeny bakalářské, magisterské a disertační práce obhájené ve stávajícím a v minulém akademickém roce.

Pro rok 2004 činí finanční odměna 30 000 Kč. Uzávěrka přihlášek soutěžních prací: **25. 6. 2004**. Podrobnější podmínky soutěže a další informace viz <http://www.upol.cz/UP/On-linezurnal/>.

-red-

Vyhlášení vítězů
10. ročníku veřejné
Literární soutěže pro studenty UP
vypsané rektorkou UP
se koná v úterý 18. 5. 2004 ve 14 hod.
v Centru Aletti
(Křížkovského 2, Olomouc).
Soutěžní práce hodnotila odborná porota pod předsednictvím PhDr. P. Hory, Ph.D.
Zveme všechny účastníky soutěže a jejich příznivce.

Katedra organické chemie PříF UP ve spolupráci s olomouckou pobočkou České společnosti chemické si vás dovolují pozvat na habilitační přednášku
Využití cyklických reakcí k syntézám nových heterocyklických sloučenin s potenciální biologickou aktivitou,
kteřou přednese
RNDr. Iveta Fryšová, Ph.D.
z Katedry organické chemie PříF UP v Olomouci.
Přednáška se bude konat dne 18. 5. 2004 ve 13 hod. v učebně 31
Přírodovědecké fakulty UP, Tř. Svobody 8.

NA AKTUÁLNÍ TÉMA

V průběhu besedy k reformě stravování a ubytování studentů VŠ 10. 5. předložili zástupci Kolejní rady UP studentům

petici,

kteřá by měla být v nejbližších dnech k dispozici i ostatním zájemcům na vybraných místech univerzity:

Stop zdražování kolejí a menz

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR ve spolupráci se Studentskou komorou Rady vysokých škol v současné době připravilo návrh reformy dotací na ubytování, spočívající v přesunutí dotace na ubytování přímo do rukou tzv. „řádných studentů“. Tato reforma je značně diskriminační (definice „řádného studenta“) a přináší s sebou nemalé zvýšení nákladů pro studenty ubytované na kolejích a stravující se v menzách jednotlivých univerzit. Odhady odpovědných pracovníků Univerzity Palackého hovoří v jasných číslech – v důsledku reformy by se kolejné mělo zvýšit na dvojnásobek (cca 1500–3000 Kč), ceny v Menze za předpokladu stejné výše státní dotace by měly stoupnout o 12–13 Kč. K tomu všemu nám politická reprezentace v rámci daňové reformy zvyšuje od 1. 1. 2005 sazbu DPH u ubytování ze současných 5 % na 19 %, což v praxi znamená další navýšení až o 400 Kč. Svůj postoj k studentstvu nám vláda jasně demonstrovala 1. 5. 2004, kdy nově zavedla 19% DPH na stravování a 5% DPH na ubytování. Dopady těchto opatření máme možnost pocítit už dnes ve svých peněženkách.

Kolejní rada Univerzity Palackého tímto vyjadřuje ostrý nesouhlas s připravovanou reformou a vyzývá odpovědné pracovníky k zachování stávajícího systému financování. Zavedením připravované reformy se z nás stanou studenti amerického typu, po večerech smaží karbanátky v bufetech a uklízějí v hypermarketech jen proto, aby si mohli dovolit bydlení na kolejích. Pojďme se vyslovit, že chceme především studovat.

(Právo připojit se k petici má každý student UP)

Reforma ubytování...

Dokončení ze str. 1

faktem je také celkové – více než 100% zdražení (o 2 355 Kč). Výše zmíněná částka studentského příspěvku pak sotva pokryje aktuální DPH.

Reforma financování vysokoškolského ubytování nebyla tak citlivá za předpokladu, že by se zvýšila celková dotace. Jak však uvedl Ing. J. Jirka, podle jeho informací by se vyšší částka v příslušné kapitole mohla objevit jen na úkor jiné kapitoly, konkrétně vědy a výzkumu; na to však žádné vysokoškolské grémium samozřejmě nepřistoupí. Také ředitelka SKM UP Ing. Pirklová vyjádřila pochybnost nad možností, že by MŠMT ČR poskytl v tomto směru více financí a připustila, že se spuštěním připravované reformy by se koleje a menzy mohly postupně dostat do velkých finančních potíží. Vláda svůj postoj k vysokoškolskému jasně demonstrovala, a to tím, že nově zavedla 19% DPH na stravování a k 1. 1. 2005 zvýší zdanění i ve vysokoškolském ubytování, a to z 5 % na 19 %. Podle kvestora UP by si na jedné straně vysokoškolské ubytování i stravování zasloužilo více financí, protože s léta zaběhlým systémem dotace v této kapitole stagnuje, ve výsledku (při navyšování lůžek a počtu vydaných jídel) klesá, palčivý nedostatek však na druhé straně spatřuje především v státním sociálním systému. Podle Ing. J. Jirky, kvestora UP, je takto připravovaná reforma změnou poloviční, protože nereformuje stravování. K tomuto názoru se přiklání také zástupci UP a Rady vysokých škol včetně většiny diskutujících.

Připravená reforma financování ubytování vysokoškolské by měla vyřešit diskriminaci části studentů, ti, kteří se účastnili besedy v Lectoriu UC UP, však zastávají názor, že s jejím spuštěním budou diskriminováni naopak všichni studenti.

M. Hronová

Připomínky a dotazy na navrhovatele reformy, zástupce studentů ve SK RVŠ M. Kohajdu, můžete zveřejnit na diskusním fóru na www.upol.cz či na studna@email.cz.

Studentská iniciativa - Studna | Křižkovského 14 | 771 80 Olomouc | nad knižkupectvím Studentcentrum
<http://studna.unas.cz> | studna@email.cz | tel.: 585 633 116

Anketa k reformě ubytování a stravování

V průběhu besedy (viz str. 1) k navrhované reformě stravování a ubytování vysokoškolských studentů mohli účastníci odpovídat na následující otázky zástupců Studentské iniciativy – Studna:

Co si myslíte o navrhované reformě?

K. Roušová, (FF): *Zatím se mi nelíbila, myslím si, že by to mělo být pozvolnější.*

studentka: *Reforma je pro studenty naprosto nepřijatelná.*

J. Rečinská (PřF): *Asi nemůžu mluvit, protože bych musela být strašně sprostá. Nic z toho se mi nelíbí.*

J. Homolka (PF): *Mám hodně argumentů pro i proti. Pokud budou peníze, tak jsem pro reformu. Pokud nebudou peníze, tak to bude špatné z obou stran. Prostě pokud stát nevydělá dost peněz na školství, tak to bude přenášet na studenty, a to je začarovaný kruh. Dokud nebude více peněz v systému, tak to vždycky odnesou studenti.*

V anonymní písemné anketě odpovídali studenti na tuto otázku:

Co mi na reformě nevyhovuje a rád/a bych změnil/a?

1. *Reforma je příliš náhlá, pro rodiče je to ohromné zatížení. Pro mnoho studentů je kolej jediná možnost.*
2. *Reforma ve své stávající podobě je naprosto nereálná. Nejenže si dojíždějící nepomohou, ale zhorší se stav studentů bydlících na kolejích.*
3. *Jsem proti této reformě, protože studenti z finančního hlediska nejsou v žádném případě připraveni platit tolik peněz.*
4. *Reforma je nepropracovaná, pro menzy by to byla katastrofa.*
5. *Prostě nejsem schopná zaplatit měsíčně čtyři tisíce. Tečka!*
6. *Reforma má být zavedena příliš brzy.*
7. *Nejsem v zásadě proti reformě, pouze však v případě, že celkové dotace plynoucí ze státního rozpočtu se podstatně zvýší.*
8. *Reforma s nastavenou omezenou délkou studia nedává možnost vyjet na rok za hranice právě za účelem studia.*
9. *Mezi studenty panuje nízká informovanost. Na přípravě reformy spolupracuje pouze úzká skupinka lidí.*
10. *Zástupce studentů v Studentské komoře Rady vysokých škol.*

Na otázku, zdali je reforma v této podobě skutečně v zájmu studentů odpovědělo 90 % dotázaných studentů, že není.

Více než polovina studentů odpověděla, že o reformě nebyla nikdy dříve informována.

Plných 100 % dotázaných studentů odpovědělo, že jsou proti zavedení reformy již od příštího akademického roku.

Dvě třetiny dotázaných studentů by bylo ochotno bydlet na kolejích i v případě, že by se kolejné zvýšilo na dvojnásobek.

Tři čtvrtiny dotázaných studentů se stravuje v Menze UP, přičemž 90 % dotázaných by nebylo ochotno platit za minutku 45 Kč.

Za Studentskou iniciativu – Studna F. Zouhar, P. Bednařík, L. Trávníčková, A. Kolářová

ZEPTALI JSME SE ZA VÁS

Rektorky a rektori českých vysokých škol se v nedávné době vyjadřovali k uplatnění Reformy financování ubytování vysokoškolských studentů v konkrétních podmínkách dané vysoké školy. I přesto, že plenum České konference rektorů se problematikou reformy zmíněné dotace dosud nezabývalo, svá stanoviska za jednotlivé vysoké školy již jejich představitelé podali. Rektorky UP **prof. J. Mačákové, CSc.**, jsme se zeptali na vyjádření Univerzity Palackého:

Jednání o reformě financování ubytování probíhají především v Pracovní skupině pro přípravu reformy dotace na ubytování, kterou zřídilo MŠMT ČR a v níž není nikdo z rektorů a rektorek. V tomto pracovním seskupení jsou projednávány základní materiály, k nim se potom vyjadřuje Reprezentační komise MŠMT, RVŠ, měla by se vyjádřit i ČR. Oficiální jednání ČR však k této problematice zatím neproběhlo.

Náměstek ministryně školství, mládeže a tělovýchovy doc. P. Kolář se dne 4. 3. 2004 obrátil dopisem na rektorky a rektory s žádostí o vyjádření názorů na uplatnění reformy v konkrétních podmínkách vysoké školy. Vyjadřovali jsme se tedy k otázkám, jež MŠMT předložilo, odpovědi jsme také doložili materiálem Dopady změn financování ubytování studentů do cen ubytování a stravování na UP, který zpracoval kvestor UP Ing. J. Jirka a ředitelka SKM UP Ing. B. Pirklová.

Proti změně financování ubytování nemám zásadní námitky, ale domnívám se, že by bylo vhodnější, aby se změna týkala také dotace na stravování. Oddělením financování ubytování a stravování nastane nejen na UP problém, o kterém v Žurnálu UP již informoval pan kvestor, to znamená, že bychom museli zvýšit cenu stravování. K tomu, aby změna financování přinesla studentům co nejméně problémů, by také bylo třeba, aby se zvýšil objem finančních prostředků, jež budou na ubytování určeny. Reforma financování dotací umožní, aby příspěvek na ubytování dostali i ti studenti, kteří nemožou být ubytováni na kolejích pro nedostatek lůžek. Tím ovšem do tohoto systému vstoupí více studentů a pokud nebude rozdělováno víc peněz, než je teď na ubytování určeno, studenti ubytovaní na kolejích budou platit víc než dosud. Není zatím také jasné, jak bude „ubytovací stipendium“ započítáváno do příjmu rodin studentů. Stále se ještě jedná o tom, budou-li platit stejná pravidla pro udělení „ubytovacího stipendia“ pro všechny veřejné vysoké školy, nebo bude-li možné je na jednotlivých VŠ modifikovat. Dala bych přednost jednotným pravidlům, ovšem v těch navrhovaných chybí sociální hledisko, studenti by měli dostávat jednotnou částku bez ohledu na situaci rodiny. Vyslovili jsme se také proto, aby byla uplatňována jako kritérium dojezdová doba do sídla VŠ místo vzdálenosti. I v případě, že kritériem pro přidělení bude bydliště mimo okres Olomouc, mohou být znevýhodněni někteří studenti, kteří bydlí ve vzdálenějších částech okresu s horším dopravním spojením před těmi, kteří bydlí mimo okres.

Výhodou této změny by bylo, že příspěvek by dostali i ti, kteří na kolejích bydlet nemohou a musejí si platit privat nebo složité dojíždějí. Zájemci o studium by při rozhodování o tom, na kterou VŠ se budou hlásit, nemuseli klást takový důraz na to, jestli jim škola může zajistit ubytování.

-map-

Programové prohlášení

pro volbu kandidáta na funkci děkana Lékařské fakulty UP v Olomouci

Vážené kolegyně a kolegové, dámy a pánové!

Jistě je každému jasné, že české vysoké školy a naši fakultu speciálně čeká nesmírně složitá období. LF UP bude muset obhájit své postavení v konkurenci nejen ostatních českých lékařských fakult, ale také v rámci EU. Musíme proto uvažovat o takových změnách v organizaci fakulty a v systému jejího financování, které by zajistily její fungování a prosperitu. Některá z těchto opatření by mohla být vnímána i jako nepopulární.

Myslím, že je mou povinností vyzvednout řadu pozitivních kroků minulého vedení, které spočívaly v zavedení kreditního systému na LF UP, v pokusu vypracovat mechanismy vnitřní evaluace a systemizace, zohledňující vědecký a pedagogický výkon složek LF UP a rozdělit část provozních prostředků na jednotlivá pracoviště. Nyní podle mého názoru nastává doba, kdy je třeba tyto mechanismy zdokonalit a pružněji reagovat na nepříznivou ekonomickou situaci v resortu školství a na VŠ zvlášť. Týká se to zejména mechanismů výpočtu systemizace, který je dle mého názoru demotivační a vede k extenzivnímu rozšiřování výuky.

Všechny oblasti naší činnosti na fakultě spolu úzce souvisí. Jsem přesvědčen, že od sebe nelze oddělit vědeckou či odbornou zdravotnickou práci a práci pedagogickou. Dobrý vysokoškolský učitel musí jednoznačně být aktivní vědec a dobrý odborník. K tomu, aby svou práci mohl vykonávat kvalitně však nutně potřebuje určité ekonomické zázemí, které se týká nejen jeho osobních potřeb, ale i potřeb jeho pracoviště. To samé se týká i studentů. K tomu, aby mohli podávat optimální výkon a vstřebávat nejnovější poznatky, musí studovat na moderně vybavené fakultě, kde jsou nejen spokojení a schopní učitelé, ale kde mají vytvořené podmínky pro studium. Chceme, aby naši studenti mohli být hrdí na to, že studovali u nás. Budu-li tedy v následujícím textu postupně diskutovat jednotlivé oblasti v určitém pořadí, neznamená to, že bych některou oblast považoval za více či méně důležitou.

Oblast personální a koncepční

1. Situace na některých ústavech a klinikách je taková, že musíme doslova uvažovat o jejich záchraně. Jedna z variant řešení této situace je podpora stagnujících ústavů a klinik tím, že budeme iniciovat jejich zapojení do aktivit úspěšných pracovišť.

2. Vysoká míra akademických svobod nemůže nahradit nedostatek finančních prostředků a ani vysokou míru odbornosti, která vytváří prostředí atraktivní pro mladé. Budu proto usilovat o urychlení kvalifikačního růstu mladých akademických pracovníků a vytvářet pro ně prostor ve vedoucích funkcích. Nebojme se spojovat prosperitu ústavů a klinik s termínem kariéra. Vždyť pro většinu významných akademických pracovníků je spojení s jejich ústavem celoživotní záležitostí

3. Současně nepovažuji za vhodné stanovit striktně dobu odchodu z fakulty z věkových důvodů. V tomto směru je třeba postupovat přísně individuálně a prosazovat udržení významných profesorů na fakultě alespoň na malý úvazek i když ne ve vedoucích funkcích. Máme osobnosti těchto kvalit, a proto bychom měli ctít jejich zásluhu.

4. Neutěšená personální situace na některých klinikách a ústavech bude vyžadovat jejich restrukturalizaci. Myslím, že bude nutné využít všech možností pro zajištění výuky oborů pěstovaných na LF a pro revitalizaci základních funkcí těchto univerzitních pracovišť. Budu se proto snažit využít dostupných nástrojů, včetně personálních obměn, slučování, implantace nových nosných programů, vše s cílem pozvednout úroveň těchto pracovišť.

5. Pro zlepšení ekonomické situace budu prosazovat přijímání vyššího množství studentů zejména lékařských magisterských studijních programů. Přijímání dalších studentů do bakalářských a nelékařských magisterských oborů, stejně jako další akreditace nových oborů, by měly být podloženy jejich ekonomickou výhodností a kapacitními možnostmi naší fakulty. S tím souvisí i nutnost zorganizovat bakalářské a nelékařské magisterské studium tak, aby to nebylo pouze extenzivní formou činnosti LF UP.

6. V souvislosti s modernizací lékařské fakulty považují za jednu z hlavních priorit podporovat dostavbu LF.

Oblast ekonomiky

1. Věnovat velkou pozornost ekonomice provozu jednotlivých klinik a ústavů. Navrhují proto rozdělit mzdové prostředky na kliniky a ústavy, podobně jako prostředky provozní. Současný stav, vzniklý na základě předchozích systemizací, brát jako výchozí bod, i když se způsobem systemizačního výpočtu nesouhlasím z důvodu jeho nedostatečného motivačního efektu. Současná situace neodpovídá realitě, která je na fakultě a kritéria pro systemizaci bude nutné přepracovat.

2. Bude nutné zachovat trend snižování přepočtených úvazků zaměstnanců fakulty a současně usilovat o zvýšení podílu mezd hrazených z nenormativních zdrojů, například grantových projektů, výzkumných zaměření apod.

3. Rozváznou investiční politikou bych chtěl usilovat o zkrácení doby odpisů přístrojového parku a snížení celkové sumy odpisů.

4. Budu podporovat vyšší zapojení našich zaměstnanců do grantových projektů přinášejících na fakultu významné finanční prostředky, což mimo jiné povede ke zvýšení podílu prostředků na specifikovaný výzkum v našem rozpočtu. Cílem je ve střednědobé perspektivě zvýšit tento podíl ze současných 15 % alespoň na 30 %.

Oblast vzdělávání

1. Úpravy počtu výukových hodin v těch oborech, kde současná personální situace nezaručuje, že současný objem výuky bude možné zachovat i v příštích letech.

2. Posílení dynamicky se rozvíjejících medicínských oborů, které významným způsobem mění požadavky na profil absolventů LF (formou navýšení výukových hodin, kreditů, financí apod.).

3. Zajištění další existenci našich teoretických a preklinických oborů, protože na nich závisí další budoucnost medicínského školství v Olomouci (nemáme takové zázemí potenciálních učitelů těchto oborů na jiných vysokých školách a výzkumných ústavech jako jiná centra).

4. Zajištění efektivní způsoby výuky klinických oborů tak, aby profil našich absolventů lépe odpovídal potřebám praxe (umožnit praxi v jiných zdravotnických zařízeních regionu).

5. Provést „upgrade“ profilu našeho absolventa. Vzhledem k tomu, že více jak 75 % našich absolventů bude pracovat na úrovni prvního kontaktu s pacientem, je třeba věnovat ve výuce klinických oborů více prostoru této oblasti.

6. Analyzovat strukturu získávání kreditů a zvýšit nároky na jejich získání. Jsem přesvědčen, že k jejich získání by neměla stačit jen pasivní účast.

7. Pokusit se napláňovat změny kurikula ve smyslu časné vertikální integrace. Mním tím zajistit kontakt studentů s pacienty již v prvních semestrech.

8. V souladu s příslušným zákonem o akreditaci podporovat zapojení LF a FNO do postgraduálního studia lékařů a zdravotnických pracovníků.

Oblast vědy a výzkumu

1. Vědecké priority LF byly dostatečně formulovány v dlouhodobém záměru fakulty. Tím se vytváří podmínky pro začleňování dalších fakultních pracovišť do nejperspektivnějších směrů výzkumu. Tento trend koresponduje s interdisciplinárním pojetím současných projektů.

2. Univerzity, které nenajdou způsob jak stále více získávat prostředky z kapitoly vědy a výzkumu se stanou druhořadými institucemi. V současné době tvoří prostředky získané z vědecké činnosti na naší fakultě asi 15 % rozpočtu. Přitom existují v ČR lékařské fakulty, které mají tento podíl daleko příznivější. Musíme vytvořit podmínky, které aktivitu fakultních složek zvýší. Jednou z nich je ponechání významné části prostředků, které pro fakultu jednotlivé ústavy a kliniky získají, na těchto pracovištích.

3. Budu podporovat klinický a preklinický výzkum financovaný firmami, pokud bude přinášet užitek a další finanční prostředky fakultě.

4. V oblasti vědeckého výzkumu se budu snažit podporovat spolupráci mezi LF a dalšími fakultami UP, zejména PFF UP a FTK UP. Současně budu usilovat o co nejužší spolupráci s ostatními lékařskými a biomedicínsky orientovanými fakultami v ČR

(zejména LF MU v Brně) a pracovišti AV ČR (zejména ÚEB).

5. Budu se snažit o komerční využití intelektuálního vlastnictví naší fakulty, např. formou smluv s privátním sektorem a jinými resorty.

6. Samozřejmostí je rovněž podpora doktorských studijních programů a jejich propojení s rezortem vědy a výzkumu v úzké návaznosti na řešené výzkumné projekty.

Oblast zahraničních styků

1. Budu podporovat výjezdy našich zejména mladých učitelů a studentů na zahraniční univerzity a výzkumná pracoviště s cílem co nejrychlejšího transferu nových poznatků a technologií a pozvednutí úrovně našeho výzkumu a vývoje.

2. Jako samozřejmost považuji uznávání výuky absolvované na renomovaných zahraničních institucích, např. v rámci programů SOCRATES/ERASMUS.

3. Jsme členskou zemí EU. Musíme proto vytvořit podmínky pro hostování významných pedagogů a vědců ze zemí EU.

4. Nejen z ekonomických důvodů se rovněž musíme snažit o další přijímání posluchačů do studijních programů v anglickém jazyce.

Oblast studentská

1. Citím spoludopovědnost za to, jakou budou mít naši absolventi výchozí pozici na trhu práce. Z tohoto důvodu budeme společně hledat východiska a diskutovat všechny možnosti jak přípravu studentů soustavně zlepšovat.

2. Chtěl bych se podrobně zabývat problematikou studentů a pružně reagovat na jejich podněty a stížnosti.

3. Podporovat zapojení studentů fakulty (nejen postgraduálních) do všech forem výzkumu na fakultě a zvýšit zapojení studentů do výukové činnosti.

4. Spolupracovat úzce se Spolkem mediců a organizačním štábem SVOČ. Navázat spolupráci s regionálními správními orgány v otázkách zlepšování podmínek pro studium v Olomouci a Olomouckém kraji a pokusit se je získat pro vypisování zvláštních stipendií pro nadané studenty.

Oblast spolupráce s FNO

1. Oblast spolupráce s FNO považují za životně důležitou. Obě instituce se navzájem potřebují, a je proto nutné, aby se podporovaly a spolupracovaly. Hodlám proto úzce kooperovat s FNO na zásadách vzájemné výhodnosti. Chtěl bych, aby fakulta i nemocnice byly rovnoprávnými, sebevědomými, ale zejména kvalitními partnery, kteří spolu aktivně spolupracují a nikoliv se jen vzájemně tolerují.

2. Asi bude nezbytné iniciovat jednání o úpravě smlouvy mezi fakultou a FNO tak, aby byla stejně výhodná pro obě strany a aby umožnila postupně stírat rozdíly v odměňování na ústavech a klinikách se zdravotnickou a školskou složkou a předejít tak napětí na pracovištích.

3. V této souvislosti chci podporovat vznik univerzitních nemocnic, ve kterých by podobná nerovnováha byla vyloučena.

Závěrem mi dovoluji vyjádřit mé přesvědčení, že úroveň žádné fakulty se neodiví od počtu akreditovaných studijních programů nebo počtu odučených hodin, ale jedině od vědeckého či odborného věhlasu a osobnosti jejich učitelů.

Prof. Z. Kolář, CSc.

Mnoho povyku pro e-learning? /I/

Seriál o elektronickém vzdělávání

E-learning patří na vysokých školách k aktuálním tématům. Má své nadšené příznivce i zatvrzelé odpůrce. Není divu. E-learning, a s ním rozsáhlý svět informačních a komunikačních technologií, vstupuje do vzdělávacího procesu a narušuje osvědčené pedagogické postupy a pravidla. S e-learningem přichází nejen požadavek na soustavně a intenzivně osvojování nových znalostí a dovedností, ale rostou nároky na čas a soustředění. A tak, ruku v ruce s výhodami, vznikají nemalé komplikace.

E-learning je velmi úzce spjat zejména s distanční formou vzdělávání (někdy bývá chybně považován za totéž). Proto se nejvíce dotýká tzv. kombinovaných studijních programů. Pro uznání platnosti (akreditaci) těchto programů je nezbytnou podmínkou zabezpečení komunikace studenta s vyučujícím přes internet. E-learning je dále označován jako vhodný způsob podpory výuky realizované distanční formou. Na tyto požadavky ministerstva školství reaguje Univerzita Palackého především záměrem vybudovat celouniverzitní e-learningovou studijní platformu.

Také proto vznikl tento pětidílný seriál, jehož cílem je postihnout problematiku e-learningu z různých úhlů pohledu a především, vysvětlit roli e-learningu v distanční formě studia. Přiblížíme vám základní formy elektronického vzdělávání a jeho klíčové nástroje. Představíme vám klíčové účastníky e-learningu. Maximální pozornost budeme věnovat roli pedagoga a studenta. Dále vás seznámíme s možnostmi i úskalími převádění výukového textu do elektronické podoby. V závěru vám poskytneme informace z oblasti využívání ICT na dalších vysokých školách.

Přejeme vám příjemné a zajímavé čtení!

Mgr. I. Hoblíková, vedoucí Centra distančního vzdělávání UP

Zdroje:

Minimální standardy Akreditační komise pro posuzování žádostí o akreditaci, rozšíření akreditace a prodloužení doby platnosti akreditace studijních programů a jejich oborů.

Dostupné na internetu: <http://www.msmt.cz/>.

Aktualizace Dlouhodobého záměru rozvoje UP pro rok 2004. Dostupné na Internetu: <http://www.upol.cz/>.

Kde se vzal e-learning?

Žena se dle pověstí zrodila z Adamova žebra. E-learning má své kořeny v distančním vzdělávání (DiV).

Distanční vzdělávání je specifická multimediální forma řízeného samostudia, která je vhodná pro průběžné vzdělávání dospělých. Potřeba DiV vychází z nároků informační společnosti požadující, aby se lidé průběžně vzdělávali. Učení se tak více než kdy předtím stává klíčem k úspěchu. Rychlý vývoj však způsobuje, že klasická podoba vzdělávání přestává být efektivní. Proto hledáme nové, netradiční a mnohem efektivnější formy vzdělávání. Příležitosti pro účinnou realizaci celoživotního vzdělávání je využít

ty. Využití ICT přispívá ke zkvalitnění organizace studia, ke zvýšení hodnoty vzdělávacího procesu a usnadňuje dosahování pedagogických cílů.

U vzniku distančního vzdělávání stála snaha o výuku těsnopisu. Vše započalo v roce 1837, kdy Angličan Isaac Pitman zahájil výuku těsnopisu formou korespondenčních kurzů rozesílaných poštou. Sestrojení prvního bezdrátového telegrafu (1895) pak odstartovalo vývoj elektronického vzdělávání. Následoval vynález elektronky a televize, čímž byl přenos informací rozšířen o vizuální složku. V 80. letech 20. století probíhá výuka již za pomoci počítače. Bylo dosaženo maxima po stránce multimediální. Po stránce komuni-

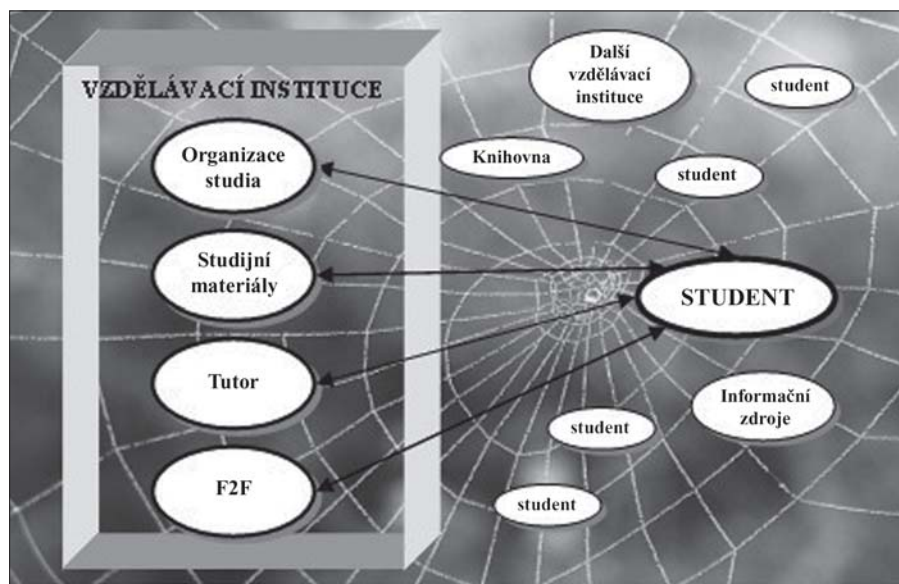
kačními technologiemi, jejichž aplikace má vést ke zkvalitnění vzdělávání. Nic víc, nic méně. V oblasti elektronického vzdělávání se můžeme setkat s pojmy jako jsou: vzdělávání podporované technologiemi (TBL), vzdělávání podporované počítači (CBT), vzdělávání podporované webovými technologiemi (WBT) a on-line vzdělávání (OL). (Poznámka autorky: Vysvětlení pojmů najdete v příštím pokračování článku). Ačkoli e-learning představuje především podporu distančního vzdělávání, nalézá také efektivní uplatnění jako doplněk prezenční formy výuky. Takovému smíšenému způsobu vzdělávání říkáme „blended learning“.

Dle využívání ICT dělíme e-learning na off-line výuku (počítač nemusí být napojen na síť) a on-line výuku (vyžaduje zapojení počítače do sítě). Dnes již považujeme připojení na síť za nezbytné a pod pojmem e-learning si představujeme pouze on-line formu výuky. Tu podle způsobu připojení a možností komunikace rozdělujeme na formu asynchronní (komunikace mezi účastníky probíhá v rozdílném čase) a synchronní (komunikace mezi účastníky se uskutečňuje v reálném čase).

Stejně jako každý prostředek i e-learning má své silné a slabé stránky. Mezi výhody lze zařadit především vyšší efektivnost výuky, nižší finanční náklady a časovou nezávislost. Hlavními nevýhodami jsou vysoká náročnost na tvorbu kurzů a závislost na funkčnosti ICT. Aby takto náročně vytvořené kurzy byly kompatibilní s různými systémy pro řízení výuky, musí být tvořeny v souladu s danými standardy (např. SCORM).

Závěrem:

Je třeba mít stále na paměti, že e-learning „není nic jiného, než využití internetových interaktivních multimediálních technologií pro tvorbu a distribuci výukových kurzů (programů) spolu s řízením výuky“ (Molnár, 2001).

informačních a komunikačních technologií (ICT). Zde se ke slovu dostává DiV, ať již v tradiční či on-line podobě. Narozdíl od prezenční formy studia jsou účastníci distančního studia od sebe odděleni (v čase, v prostoru), průběh studia koordinuje příslušná vzdělávací instituce a učivo je předáváno prostřednictvím rozmanitých multimediálních prostředků. Úspěšná realizace DiV vyžaduje vybudování komplexního systému podpory studia, který stojí na čtyřech základních pilířích: organizace studia, studijní materiály, tutor (termín pro učitele v DiV) a osobní kontakt mezi tutorem a studentem. Ve všech těchto aspektech musí být promyšleně uplatňován princip multimediální-

kace a přístupu k informacím jsme dosáhli vrcholu vybudováním celosvětové sítě. Pojem e-learning se objevuje až od roku 1999. V tomto roce začaly na internetu vznikat vzdělávací portály nabízející nové typy zázemí v oblasti vzdělávání.

Ve vývoji DiV můžeme rozlišit tři generace distančního vzdělávání:

- I. generace: korespondenční kurzy,
- II. generace: DiV + audio, video a PC technologie,
- III. generace: DiV + síť (Internet, Intranet).

Síť je „všudypřítomné“ médium, které usnadňuje zejména navázání kontaktů a čerpání informací z alternativních zdrojů, navzájem propojuje klíčové účastníky DiV. Přítomnost sítě umožňuje studujícím pružně komunikovat nejen se svým tutorem, ale i s ostatními distančními studujícími. Studující již není odkázán jen na odborné materiály poskytnuté vzdělávací institucí. Viz obr. č. 1: Distanční vzdělávání s podporou e-learningu.

E-learning je pouze podpora vzdělávacího procesu spojená s moderními informačními a komuni-

Příště se dovíte:

- co znamenají zkratky CBT, WBT a LMS,
- jaké jsou základní charakteristiky řídicích vzdělávacích systémů (LMS),
- podle jakých kritérií je třeba vybírat kvalitní řídicí vzdělávací systém.

Použité zdroje:

- EGER, L. *E-learning, evaluace e-learningu + případová studie z projektu Comenius*. 1. vyd. Plzeň: ZČU, 2004. ISBN: 80-7034-265-9.
- JÁSEK, R., ROSMAN, P. *E-learning jako paradigma vzdělávacího procesu*. In: eLearning ve vysokoškolském vzdělávání 2003. Red. B. Fiala. Zlín: Univerzita Tomáše Bati, 2003, str. 182.
- MOLNÁR, Z. *Efektivnost informačních systémů*. Druhé, rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2001. ISBN 80-247-0087-5.
- MUŽÍK, J., FIALA, B. *Vzdělávání dospělých v informační společnosti*. Dostupné z <<http://econ.cz/konference/fiala.doc>> [2004-03-26].
- NOCAR, D., HOBÍKOVÁ, I., SNÁŠELOVÁ, L., VŠETULOVÁ, M. *E-learning v distančním vzdělávání*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2004. ISBN 80-244-0802-3.

Mgr. M. Všetulová,
Centrum distančního vzdělávání UP

Usnesení Vědecké rady FF UP v Olomouci ve věci habilitační práce doc. PhDr. Libora Pavery, CSc., Kazatel Daniel Nitsch – Kapitola z barokní homiletiky (Brno, Istenis 2003, 230 s.)

1. Vědecká rada FF UP v Olomouci projednala na svém zasedání dne 14. dubna 2004 stanovisko habilitační komise doc. PhDr. Libora Pavery, CSc., k habilitaci doc. PhDr. Libora Pavery, CSc., v souvislosti s tím, že habilitační práce doc. PhDr. Libora Pavery, CSc., *Kazatel Daniel Nitsch – Kapitola z barokní homiletiky* (Brno, Istenis 2003, 230 s.) byla v recenzích a článcích publikovaných od konce roku 2003 označena z velké části za plagiat nezveřejněné studie profesora kroměřížského arcibiskupského gymnázia Františka Němce (1911–1945) *Tematický a stylový rozbor Nitschovy Berly královské*; doc. PhDr. L. Pavera, CSc., byl současně autory těchto recenzí a článků obviněn, že vědeckopedagogickou hodnotou docenta pro obor *Dějiny české literatury* získal na Univerzitě Palackého v Olomouci podvodným jednáním (viz zejm. Sládek, M.: *Paverova koláž z textů Františka Němce, Aluze, revue pro literaturu, filozofii a jiné*, 2003, č. 3, s. 162–167). Obvinění doc. PhDr. L. Pavery, CSc., z nenáležitěho nakládání s výše uvedeným nepublikovaným rukopisem, popř. z nedostatečného citování studie Františka Němce vyplynulo z několika detailní komparace textu jeho habilitační práce s archivovaným rukopisem Františka Němce (uskutečněné mj. expertní komisí ustavenou děkanem Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě, prof. RNDr. Zdeňkem Stuchlíkem, CSc.) a zakládá pro primó důvod k pochybnostem o etice vědeckopedagogické práce habilitanta. Pro secundo je jmenování docentem významným právním aktem definovaným zákonodárstvím České republiky a jakékoli zpochybnování tohoto aktu závažně poškozuje renomé a prestiž zúčastněných akademických institucí a jejich akademických obcí. Eventuální anulování takového právního aktu může být pouze a jedině výsledkem pravomocného soudního rozhodnutí. Vědecká rada FF UP konstatuje, že při revizi habilitačního řízení doc. PhDr. L. Pavery, CSc., nebyla zjištěna formální nedopatření ze strany habilitační komise během habilitačního řízení doc. PhDr. L. Pavery, CSc., ani během vlastní habilitace před Vědeckou radou FF UP dne 10. září 2003, jakož ani v souvislosti se jmenováním PhDr. L. Pavery, CSc., docentem pro obor *Dějiny české literatury* rektorkou UP v Olomouci, prof. MUDr. PhDr. Janou Mačákovou, CSc., dne 21. listopadu 2003. Je proto žádoucí, aby se veškeré další aktivity v kauze doc. PhDr. L. Pavery, CSc., uskutečňovaly v zájmu všech zúčastněných institucí a osob toliko lege artis.

2. Vědecká rada Filozofické fakulty Univerzity Palackého se seznámila s obsáhlým písemným stanoviskem habilitační komise pro habilitaci doc. PhDr. Libora Pavery, CSc. předloženým předsedou této komise, prof. PhDr.

Jiřím Fialou, CSc., a se zprávou komise ze dne 5. 4. 2004 jmenované děkanem Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity, prof. RNDr. Zdeňkem Stuchlíkem, CSc., ve složení doc. PhDr. Jiří Urbanec, CSc. (předseda), doc. PhDr. Radek Fukala, Ph.D., a doc. PhDr. Ladislav Soldán, CSc. (oba členové). Vědecká rada FF UP vzala na vědomí následující skutečnosti:

a) Oponenti habilitační práce doc. PhDr. Libora Pavery, CSc., a to doc. PhDr. Jaromír Pleskot (Filozofická fakulta Ostravské univerzity v Ostravě), doc. PhDr. Drahomír Šajtar (Ostrava) a doc. PhDr. Viktor Viktora, CSc. (Pedagogická fakulta Západočeské univerzity v Plzni), trvají na znění oponentských posudků výše uvedené habilitační práce.

b) Komise jmenovaná děkanem Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě dospěla k těmto závěrům: „Komise považuje za prokázané, že kniha Libora Pavery *Kazatel Daniel Nitsch – Kapitola z barokní homiletiky*, vydaná roku 2003 nakladatelstvím Istenis v Brně, je ve svém jádru silně závislá na velmi kvalitním dosud neuveřejněném rukopise zemřelého Františka Němce, jenž je uložen v originále v Památníku Petra Bezruče v Opavě a ve fotokopii v rozsahu 240 stran v Památníku národního písemnictví v Praze. Srovnáním obou textů komise dospěla k závěru, že nejméně 30 % textu Paveryovy knihy bylo nekriticky převzato z práce Němce, aniž jsou v knize detailní odkazy na příslušné stránky Němcova rukopisu.“

3. Vědecká rada Filozofické fakulty Univerzity Palackého pokládá postup habilitanta PhDr. L. Pavery, CSc., za hrubé porušení etiky vědecké práce. V rámci habilitačního řízení, uskutečňovaného v souladu se *Rádem habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem na Univerzitě Palackého v Olomouci* ze dne 26. listopadu 2001 a *Interními zásadami habilitačních a profesorských řízení na Filozofické fakultě Univerzity Palackého* ze dne 10. února 1999, byla zpochybněna jedna ze součástí tohoto řízení, kterou je habilitační práce, za jejíž původnost ručí habilitant. Zpochybnění původnosti habilitačního spisu doc. PhDr. L. Pavery, CSc., závažným způsobem poškodilo prestiž Vědecké rady Filozofické fakulty Univerzity Palackého.

4. Vědecká rada Filozofické fakulty UP v Olomouci vyjadřuje hluboké znepokojení nad skutečností, že se v akademické obci vyskytují případy porušování etiky vědecké práce. Aby bylo možno čelit postupům jsoucím v rozporu s etikou vědecké práce na základě legislativy České republiky, Vědecká rada Filozofické fakulty UP v Olomouci si dovoluje navrhnout rektorovi Slezské univer-

zity v Opavě, prof. PhDr. Zdeňku Jiráskovi, CSc., jakožto představiteli instituce zaměřující v současnosti doc. PhDr. Libora Pavera, CSc., aby jménem Slezské univerzity zvážil možnost podat u příslušného soudu úřadovací žalobu směřující k pravoplatnému soudnímu výroku, že doc. PhDr. L. Pavera, CSc., porušil vydáním monografie *Kazatel Daniel Nitsch – Kapitola z barokní homiletiky* (Brno, Istenis 2003, 230 s.) § 11 odst. 5 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském („Po smrti autora si nikdo nesmí osobovat jeho autorství k dílu, dílo smí být užito jen způsobem nesnižujícím jeho hodnotu a musí být uveden autor díla, nejde-li o dílo anonymní“), jakož i § 31 téhož zákona („Do práva autorského nezasahuje ten, kdo a) cituje ve svém díle v odůvodněné míře výňatky ze zveřejněných děl jiných autorů, b) zařadí do svého samostatného díla vědeckého, kritického, odborného nebo do díla určeného k vyučovacím účelům, pro objasnění jeho obsahu, drobná celá zveřejněná díla, c) užije zveřejněné dílo v přednášce výlučně k účelům vědeckým nebo vyučovacím či k jiným vzdělávacím účelům; vždy je však nutno uvést jméno autora, nejde-li o dílo anonymní, nebo jméno osoby, pod jejímž jménem se dílo uvádí na veřejnost, a dále název díla a pramen.“).

Vyzní-li výrok soudního řízení ve prospěch žalobce, dovoluje si Vědecká rada Filozofické fakulty UP v Olomouci navrhnout rektorovi Slezské univerzity v Opavě, prof. PhDr. Zdeňku Jiráskovi, CSc., aby jménem Slezské univerzity zvážil možnost podat u příslušného soudu další úřadovací žalobu za účelem dosažení následujících soudních verdiktů:

1. pravoplatného soudního výroku, že se habilitace doc. PhDr. L. Pavery, CSc., uskutečnila v zásadním rozporu se zněním § 72 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách („Habilitační práci se rozumí a) písemná práce, která přináší nové vědecké poznatky, nebo b) soubor uveřejněných vědeckých prací nebo inženýrských prací doplněný komentářem, nebo c) tiskem vydaná monografie, která přináší nové vědecké poznatky, nebo d) umělecké dílo nebo umělecký výkon nebo jejich soubor, kterým je například vynikající veřejná umělecká činnost.“);

2. pravoplatného soudního výroku, že se jmenovací dekret docenta pro obor *Dějiny české literatury*, udělený doc. PhDr. L. Pavero-
vi, CSc., dne 21. listopadu 2003, rektorkou Univerzity Palackého, prof. PhDr. MUDr. Janou Mačákovou, CSc., prohlašuje za neplatný;

3. pravoplatného soudního výroku, že žalovaná strana je povinna podle znění § 451 zákona č. 40/1964 Sb. – *Občanského zákoníku* („1. Kdo se na úkor jiného bezdůvodně obohatí, musí obohacení vydat. 2. Bezdůvodným obohacením je majetkový prospěch získaný plněním bez právního důvodu, plněním z neplatného právního úkonu nebo plněním z právního důvodu, který odpadl, jakož i majetkový prospěch získaný z nepoctivých zdrojů“) vydat žalobci majetkový prospěch získaný nepoctivým jednáním během habilitačního řízení, jímž bylo způsobeno plnění z neplatného právního úkonu (udělení jmenovacího dekretu docenta).
V Olomouci dne 21. dubna 2004.

Doc. PhDr. Ivo Barteček, CSc., v. r.,
děkan Filozofické fakulty
Univerzity Palackého v Olomouci,
předseda Vědecké rady Filozofické fakulty

Usnesení bylo schváleno většinou hlasů dne 23. dubna 2004.

Stanovisko rektorky UP k Usnesení Vědecké rady FF UP v Olomouci ve věci habilitační práce doc. PhDr. Libora Pavery, CSc.

S Usnesením VR FF UP v Olomouci ve věci habilitační práce doc. PhDr. Libora Pavery, CSc., ze dne 23. dubna 2004 jsem se seznámila po jeho zveřejnění. Vědecká rada FF UP podle tohoto usnesení projednala 14. dubna 2004 stanovisko habilitační komise doc. PhDr. Libora Pavery, CSc., k podezření, že doc. Pavera nenáležitě nakládal s nepublikovaným rukopisem Františka Němce, popř. jej nedostatečně citoval.

Nechci se nyní vyjadřovat k skutkové podstatě této kauzy. Považuji však za nepřijatelné, že ve 4. části svého usnesení se VR FF obrací na rektora jiné vysoké školy, tj. na rektora Slezské univerzity v Opavě prof. PhDr. Zdeňka Jiráskovi, CSc., a to s návrhem, aby zvážil postupné právní kroky, které by měly vést k dosažení několika soudních verdiktů.

Pociťuji jako svou povinnost omluvit se jménem Univerzity Palackého v Olomouci rektoru Slezské univerzity prof. Jiráskovi za nešťastné formulace obsažené v Usnesení FF UP, které se týká jeho osoby.

Problémem habilitace doc. Pavery se hodlám nadále zabývat a předložím jej k projednání Vědecké radě UP.
Prof. J. Mačáková, CSc.

Vyzkoušeli jste si pohovory na nečisto?

Začátkem března proběhl na Univerzitě Palackého *Den pro kariéru* s nabídkou série profesně zaměřených tréninkových kurzů. Akcí, která byla určena studentům všech fakult, uspořádala profesně poradenská organizace Tara Professionals, která je partnerem UP v rámci projektu *Multimediální profesně poradenské centrum při UP* (grant FRVŠ). Zájemci se dověděli, jak správně napsat životopis a motivační dopis či jak rozvinout své prezentační a sebezpečenácké dovednosti. Březnový kariérový den měl mezi studujícími velký ohlas.

Pokračováním *Dne pro kariéru* a rovněž praktickým navázáním na realizované tréninkové kurzy byla akce s názvem *Pohovory na nečisto*, která proběhla v pondělí 3. 5. 2004 v prostorách Katedry sociologie a andragogiky FF UP. Studenti zde měli možnost projít si na nečisto výběrovým řízením a vyzkoušet si, jaké požadavky na ně při přijímacích pohovorech budou kladeny. Aby se mohli zapojit studenti všech fakult, nabídka zahrnovala různorodé typy pozic. Zájemci se tak ucházeli o místa tiskového mluvčího, personalisty, firemního tlumočnicka (AJ, NJ, FJ), projektového manažera či právníka, učitele, sociálního pracovníka, informatika, fyzioterapeuta či ošetrovatele. Bylo z čeho vybírat.

Studenti, kteří se rozhodli pohovorů zúčastnit a kontaktovali Tara Professionals, obdrželi inzerát s konkrétními požadavky na jimi zvolenou pozici a přesný čas, kdy se mají na pohovor dostavit. Kromě inzerátů studenti rovněž obdrželi materiály s tematikou „Jak uspět při pohovoru“ a v případě zájmu také ukázkou správně vypracovaného životopisu.

Všechny pohovory proběhly pod vedením dvoučlenných komisí. Komisi tvořili vždy personalista a odborník z daného oboru. Studenty tak „zkoušeli“ kromě personalistů například konzultantka z prestižní personální head-

huntingové agentury (pozice HR specialista/personalista), vedoucí tiskového oddělení Magistrátu města Olomouce (pozice tiskový mluvčí/PR manažer) či zástupci Olomouckého kraje (pozice projektový manažer), tedy lidé s praktickými zkušenostmi z oboru.

Cílem projektu byla simulace přijímacích pohovorů s reálnými situacemi, které výběry zaměstnanců přinášejí. Studenti po té dostali ze strany komise také zpětnou vazbu, dověděli se, kde jsou jejich slabé a silné stránky, v čem chybovali a v čem je třeba se zdokonalit. Někteří „uchazeči“ byli velice úspěšní, a členové komise jim proto nabídli účast v reálných pohovorech na skutečná místa obsazovaná v jejich organizaci.

Akce se zúčastnilo přibližně 40 studentů, přičemž největší zájem byl o pozice personalisty, tiskového mluvčího, projektového manažera a tlumočnicka. Nízký zájem byl naopak o lékařské obory či o pozici firemní právníka nebo učitele.

V úterý 11. 5. 2004 se účastníci akce – pořadatelé, někteří členové komisí a především sami studenti – sešli při neformálním posezení v restauraci Arigone a hodnotili celkovou úroveň pohovorů. Odborné komise se shodly na celkově pozitivním hodnocení studentů, vysoké úrovni znalostí i připravenosti na pohovor. Nedostatky ale byly identifikovány v oblasti prezentačních dovedností a kvality sebezprezentace.

Pokud jste měli zájem vyzkoušet si pohovor a nedostali se nebo vám to prostě nevyšlo, můžete se zúčastnit příště. Akce se bude opakovat v průběhu zimního semestru. V říjnu také Tara Professionals oficiálně otevře profesně vzdělávací centrum, které bude nabízet studentům různé profesně poradenské, zprostředkovatelské a vzdělávací služby.

M. Vyskočilová, studentka žurnalistiky FF UP

...A PŘÍŠTÍ TÝDEN...

17. KVĚTNA

Podvečer instrumentální hudby a zpěvu. Účinkují studenti KHV PdF UP a hosté. UC UP, Kaple Božího těla, 18.30 hod.

17.–19. KVĚTNA

V. mezinárodní setkání mladých lingvistů Olomouc 2004. Konference. Pořádá Katedra bohemistiky FF UP a olomoucká pobočka Jazykovědného sdružení ČR.

18. KVĚTNA

Koncert J. Hutky. UC UP, Kaple Božího těla, 19 hod.

Vyhlášení vítězů 10. ročníku veřejné literární soutěže pro studenty UP. Centrum Aletti (Křížkovského 2), 14 hod.

Olomoucký oftalmologický seminář. Pořádá Oční klinika LF UP a FN v Olomouci.

„Lotyšsko – krásná země“. Vernisáž výstavy. UC UP, 1. patro, 16 hod.

19. KVĚTNA

Klavírní koncert K. Vaňka. Na programu F. Chopin, F. Schubert, F. List. UC UP, Kaple Božího těla, 19.30 hod.

Ovoce stromů rajských jíme. V. Chytilová (1969) Pořádá: Pastiche Filmz. UC UP, filmový sál, 20 hod.

20.–21. KVĚTNA

XXII. Dny kliniky a praktické pediatrie. Konference. -red-

Fakulta tělesné kultury UP zve na
X. letní ročník tenisového turnaje UP OPEN 2004,

pořádaný pod záštitou děkanky FTK UP,
který se bude konat

**na antukových dvorcích TJ MILO Olomouc
v sobotu 29. 5. 2004.**

Turnaj probíhá dle platných pravidel ČTS. Hraje se korektně v přátelské atmosféře,
dle hesla „není důležité vyhrát, ale zúčastnit se“.

Vítězové hlavní soutěže čtyřher převezmou do opatrování „Pohár děkana FTK UP“,
finalisté v každé kategorii obdrží „Wimbledonský talíř“.

Přihlášky přijímá organizační výbor: Mgr. Slézarová, tel.: 585 636 454, 585 630 080,
e-mail: slezar@ftknw.upol.cz osobně nebo písemně **nejpozději do pondělí 24. 5. 2004.**
Blíže informace o kategoriích, herním plánu, doprovodném programu turnaje atd. tamtéž
nebo viz <http://www.upol.cz/UP/On-linezurnal/>.

Estétství a medicína

Je známo, že profese a prostředí mají formativní vliv nejen na chování lidského jedince, ale někdy dokonce i na jeho fyzický habitus. Kovář vám při potřesení pravicí vykloubí tu vaši v zápěstí, poté, co rozdrtil její karpální i metakarpální kůstky, literární kritik vám místo ruky podá leklou rybu s prošlou záruční lhůtou, psycholog neskrývá přesvědčení, že vidí až na dno vaší duše, zatímco vámi nedávno opuštěná dávná známá odmítá dát za vaši duši třeba jen zlamanou grešli, bankéř souzený pro defraudaci půl miliardy soudí, že lidem by se mělo víc věřit, přestože okradení se netají přesvědčením, že by se rozhodně mělo víc věšet a hlavně manželkám bankéřů by se měly zabavovat auta i vily nakoupené a postavené za nakrazené peníze. A tak dále a tak podobně.

Je proto přirozené, aby lékař při rozhovoru s vámi o ztřeštěm počasí nebo dnešním fotbalu myslil na vaše natvrdlá játra případně měknoucí mozek. Je prostě svým řemeslem poznamenán stejně jako kovář, milenka nebo bankéř. V tomto případě poznamenán zdravě, protože myslí na vaše zdraví. A na svůj případný honorář, samozřejmě.

Tohle je všeobecně známo.

Už méně se však ví, že v kruzích lékařských bují i jistý specifický typ estetismu. Mé dlouholeté pobývání mezi lékaři a zdravotníky mi umožnilo detekovat jejich zálibu v určitém typu dokonalosti, pokud jde o formu jejich počínání a životního názoru. Lékaři například milují dokonalá auta. Společenské akce a zasedání odborných lékařských společností jsou současně přehlídkami nejmodernějších čtyřkolých přátel člověka. I když objížďení pacientů vlastním vozem už z lékařských návky praktiky vymizelo. Prostě, pokud jde o dvoustopá motorová vozidla, lékaři svůj smysl pro krásu a dokonalost prokazují naprosto přesvědčivě. O tom nemůže být pochyb. Taky si vzpomínám, že už v letech mých univerzitních studií chodili medicí ke zkouškám v božohodové černi, zatímco my matfyzáci se pro svoje dobré ke svým docentům loudávali v ošoupaných manšestrkách.

Lékařské estétství se projevuje i jinak. Jako někdejší pravidelný účastník lékařských konferencí, workshopů, sjezdů a kongresů jsem už dávno zaregistroval, že dokumentace tam prezentovaných přednášek a sdělení bývá dokonalá co do formy, v dobách počítačů a laserových tiskáren zpravidla vyvedená v barvách. A to i v případech (i takové černé ovce se někdy najdou), že za polychromovanou formou poněkud pokulhává skromný obsah a bojácně se krčí nápaditost a logika.

V lékařských kruzích panuje vysoká obliba ozdob v podobě medailí, ocenění a vyznamenání. Dobře se to dá spočítat (a pamatují se na jednu takovou statistiku z dob kdysi socialisticky rozjásaných a demokraticky temných), že podíl vědeckých hodnotí toho kterého typu mezi akademicky působícími lékaři je několiknásobně vyšší, než mezi jejich akademickými kolegy jiných odborností. Nepochybují o tom, že to platí i dnes. Nejsem příliš přesvědčen o tom, že inteligenci kvocient má v lékařských kruzích o moc vyšší medián, než třeba mezi fyziky a chemiky. Soudím, že příčina by se měla hledat ve vyšší oblibě akademických ornamentů a ozdob právě v lékařském prostředí.

I takhle se přece může projevovat estétství.

Trochu mne přitom v mém uvažování mate skutečnost, že významnou komponentou zdravotnického prostředí je i vysoký výskyt lidí všelijak poškozených, vinou přírody i vinou zdravotnictví. Ale je možné, že si to špatně vykládám. Možná je ona vysoká afinita lékařského prostředí k formě na úkor obsahu právě reakcí na tahle poškození zdravotnické prostředí tolik zatěžující.

Prof. S. Komenda